

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Številka: 602-04/16-5/1 EPA 1476-VII
Ljubljana, 17. 10. 2016

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejela

M n e n j e

k Mnenju o stališču Sveta Republike Slovenije za visoko šolstvo glede delnih rezultatov evalvacije Resolucije o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 za obdobje 2011–2015

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 45. seji 17. 10. 2016 obravnavala Mnenje o stališču Sveta Republike Slovenije za visoko šolstvo glede delnih rezultatov evalvacije Resolucije o Nacionalnem programu visokega šolstva 2011–2020 za obdobje 2011–2015, EPA 1476-VII, ki ga je Vlada predložila Državnemu zboru v obravnavo.

Komisija se je **seznanila** z mnenjem.

Vlada je na svoji 102. redni seji 22. 9. 2016 sprejela stališče Sveta RS za visoko šolstvo glede izvajanja Resolucije Nacionalnega programa visokega šolstva 2011–2020 v letih od sprejetja resolucije do 2015. Stališče je pripravila delovna skupina, ki so jo imenovali člani Sveta za visoko šolstvo v sestavi predstavnikov Rektorske konference, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport, delodajalcev, raziskovalnih inštitutov, študentov in sindikatov.

Komisija ugotavlja, da Svet za visoko šolstvo v svojih sklepih, ki jih je sprejel na svoji 16. seji 14. 4. 2016, opozarja na nezadostno uresničevanje ukrepov iz Resolucije Nacionalnega programa visokega šolstva 2011–2020 (v nadaljevanju: ReNPVŠ). Od 46 ukrepov jih je bilo v celoti izvedenih šest, 16 delno, 24 jih je neuresničenih, nekaj pa jih je treba tudi preoblikovati, vendar pa svet ne predlaga zamika njihove izvedbe v obdobje po letu 2020. Za uresničitev ukrepov je nujno treba sprejeti zakonsko podlago in zagotoviti finančne okvire v višini predvidenega enega odstotka BDP do leta 2020. Glede na to, da je to šele prvo poročilo, je Svet za visoko šolstvo pristojnemu ministrstvu naložil redno letno poročanje uresničevanja ReNPVŠ. Obenem bodo letna poročila o uresničevanju programskih ukrepov analitična podlaga za pripravo nove visokošolske zakonodaje, ki je še vedno v nastajanju in brez katere ni sistemske reforme visokega šolstva. Komisija ugotavlja, da je nezadovoljliva realizacija ReNPVŠ posledica nekonsistentne zakonodaje, saj se je zakon iz leta 1993 spreminjal in dopolnjeval kar 10-krat, štirikrat pa je o njem odločalo tudi Ustavno sodišče, in zmanjševanja proračunskih sredstev za to področje. Z novim proračunskim obdobjem je predvideno povečanje proračunskih sredstev, začenši z letošnjim 5,6-odstotnim povečanjem za visokošolsko študijsko dejavnost.

Komisija se je v razpravi kritično opredelila do visokošolske politike in izpostavila nekaj vprašanj, ki kažejo na nesistemsost in nekoherentnost politike pri sprejemanju in

uresničevanju ReNPVŠ. Pri tem je zlasti razvidna finančna podhranjenost visokega šolstva, saj proračuni ne sledijo sprejetim programskih zavezam, kar kaže na neresnost odločevalcev pri vzpostavljanju pogojev in standardov za razvoj sodobnega visokošolskega sistema.

Komisija ugotavlja, da v stališčih Sveta za visoko šolstvo ni evalvacije bolonjskega študija, ki zaradi pomanjkanja sredstev ni zaživel v celoti, evalvacija uresničevanja ReNPVŠ premalo pozornosti posveča znatnemu zmanjšanju sredstev za raziskovalno dejavnost na univerzah in samostojnih visokošolskih zavodih, pri čemer je treba upoštevati še nezadostno vlaganje v študijsko in raziskovalno opremo; glede razmerja študent - profesor se Slovenija šele z upadanjem števila diplomantov lahko primerja z drugimi, bolj razvitimi državami OECD; po deležu proračunskih sredstev na študenta Slovenija celo že zaostaja za drugimi ekonomsko šibkejšimi državami, kot sta npr. Češka in Estonija; 58. in 59. člen Ustave glede avtonomije univerz in akademske svobode se ne uresničujeta v celoti, obenem pa se visokošolskih zavodov ne ocenjuje po njihovih pedagoških in raziskovalnih rezultatih, ampak je v ospredju nadzor zlasti nad administrativnim upravljanjem.

Komisija opozarja, da masovni študij oz. kar 70-odstotni vpis na visokošolske programe ob nezadostnih finančnih pogojih pomeni padec kakovosti študija in da je treba razmisliti tudi o sistemski reformi celotne izobraževalne vertikale, zlasti pa na novo ovrednotiti standarde znanja in vpisne pogoje pri prehodu iz srednjega na visokošolsko izobraževanje, pri čemer mora imeti visokošolska avtonomija pomembno vlogo.

Komisija pristojnemu ministrstvu priporoča, da v čim krajšem času vzpostavi pravni okvir za izvedbo ukrepov ReNPVŠ in obenem pripravi vzdržen finančni načrt za njihovo uresničitev kot obvezen del vsakoletnega proračuna. Sistemska zakonodaja, izhajajoča iz ReNPVŠ, mora biti politična prioriteta, skupaj z ustreznim proračunskim deležem pa pomeni obvezen temelj za reformo visokega šolstva, dolgoročno evropsko oz. svetovno primerljivega, ki bo lahko sledil razvojnim zahtevam globalizacije.

* * *

Za poročevalca je bil določen predsednik komisije dr. Zoran Božič.

Mag. Damijana Zelnik, l.r.
sekretarka

Dr. Zoran Božič, l.r.
predsednik